

ALAN GRATZ

**VERBIED
DIT BOEK!**

**VERTAALD DOOR
PIM LAMMERS**

kluitman

Voor alle bibliothecarissen

Nur 283 / Wo52601

Bisac JUV047000 / JUV035000 / JUV039220

© MMXXVI Nederlandse editie: Uitgeverij Kluitman Alkmaar B.V.

© MMXVII Tekst: Alan Gratz

Published by arrangement with Tor Publishing Group. All rights reserved.

Oorspronkelijke titel: *Ban This Book*

Nederlandse vertaling: Pim Lammers

© MMXVII Omslagillustratie: Kristyna Litten

Opmaak binnenwerk: Mat-Zet bv

Alle rechten voorbehouden, inclusief het recht van reproductie

in zijn geheel of in gedeelten, in welke vorm dan ook.

Geen enkel deel van dit boek mag worden gebruikt voor

het trainen van kunstmatige intelligentie.

Deze uitgave kwam tot stand door bemiddeling van

Sebes Bisseling Kleuver Literary Agency te Amsterdam.

kluitman.nl

Het mysterie van het verdwenen boek

Het begon allemaal op de dag dat mijn lievelingsboek uit de bieb was verdwenen.

Ik wist niet dat het verdwenen was. Nog niet. Ik dacht dat ze gewoon eenzaam en alleen op haar plank stond te wachten, als een kind dat op het schoolplein wacht tot haar enige vriendin op komt dagen. Ze stond te wachten tot ik op kwam dagen. Ik wilde dolgraag naar de bieb rennen om mijn lievelingsboek te lenen voor de les zou beginnen. Maar helaas bleef Rebecca, mijn enige vriendin die geen boek was, maar praten over het registreren van onze namen als merk.

‘Heb je er wel eens over nagedacht om AmyAnneOllinger.nl vast te leggen?’ vroeg ze aan mij.

‘Nee, Rebecca, ik heb er nog nooit over nagedacht om AmyAnneOllinger.nl vast te leggen. Ik ben negen jaar oud. Waarom zou ik in hemelsnaam de moeite nemen mijn naam als website te registreren terwijl ik van mijn ouders niet eens op social media mag?’

Dat wilde ik zeggen. In plaats daarvan zei ik: ‘Nee.’

‘Zou je moeten doen,’ zei Rebecca tegen mij. ‘Je hebt een unieke naam, maar toch kan iemand hem zomaar registreren en wat moet je dan? RebeccaZimmerman.nl is al weg! Ik ben tien jaar oud en mijn toekomstige intellectuele eigendom is al voor mijn neus weggekaapt! Sommige bekende mensen hebben binnen één maand na de geboorte de naam van hun baby als merk vastgelegd. Je zou toch denken dat mijn ouders slim genoeg zijn om hetzelfde te doen?’

Rebecca’s ouders waren allebei advocaat en dat wilde ze zelf later ook worden. Ik kon me geen saai beroep voorstellen.

In plaats daarvan zei ik: ‘Ja.’

Ik wilde nog steeds niets liever dan naar de bieb gaan en mijn lievelingsboek lenen. Ik opende mijn kluisje om mijn tas erin te stoppen en keek even snel in mijn postvakje. Niemand weet hoe het ooit begonnen is, maar alle kluisjes op Basisschool Shelbourne hebben een kartonnen bakje dat met tape aan de binnenkant van de deur zit vastgeplakt. Vlak onder de kleine luchtopeningen die daar zitten voor het geval je door een pestkop je kluisje in wordt geduwd. Wanneer je iemand iets wilt sturen, duw je een briefje door de gleuf en dan valt het in het kartonnen bakje. Het is inmiddels zo’n belangrijke traditie geworden dat meester Crutchfield, de conciërge, de postvakjes in de kluisjes laat hangen.

Zoals gewoonlijk was die van mij leeg. Dat had ik ook verwacht. Mijn enige vriendin doet niet aan het schrijven van

briefjes. ‘Laat nooit bewijsmateriaal achter,’ zegt Rebecca vaak. Weer zo’n advies van haar ouders.

‘En heb je dat verhaal gehoord over Morgan Freeman, die acteur?’ vroeg Rebecca. ‘Iemand die niet Morgan Freeman heette, registreerde de website morganfreeman.com en hij moest een rechtszaak aanspannen om zijn naam terug te krijgen! Dat is nou een interessante zaak...’

‘Ik kan niets verzinnen dat minder interessant is, Rebecca! Domeinnamen en het registreren van merknamen boeien me helemaal niet. Ik moet mijn lievelingsboek gaan lenen voordat iemand anders dat doet!’

Dat wilde ik tegen haar zeggen. Maar in plaats daarvan hield ik een stapel boeken als een schild omhoog en zei: ‘Ik moet deze boeken terugbrengen naar de bieb voordat de les begint!’ En ik liep weg voordat ze mij meer kon vertellen over die rechtszaak. ‘Ik zie je zo in het lokaal!’ riep ik.

Normaal gesproken had ik mijn lievelingsboek al lang geleend en zat het nu in mijn tas, maar onze bibliothecaris, juf Jones, heeft een regel dat je een boek maar twee keer achter elkaar kunt lenen en daarna moet het *vijf hele schooldagen* op de plank staan voor je het opnieuw mag lenen. Ze zegt dat dat is zodat andere kinderen ook de kans krijgen om het boek te lezen, maar volgens mij heeft ze die regel gewoon verzonnen om ervoor te zorgen dat ik ook andere boeken lees. Maar dat doe ik sowieso wel.

Ik legde de boeken van gisteravond in de retourbak en zwaaide naar juf Jones terwijl ik richting de boekenkasten liep.

‘Amy Anne,’ zei juf Jones. ‘Lieverd, wacht...’

‘Ik pak gewoon even snel mijn boek,’ riep ik terug. Ik sloeg het gangpad in met de boeken van H tot en met N en haastte me naar de plek waar mijn lievelingsboek op me stond te wachten.

Alleen stond het daar niet.

Ik keek opnieuw. Het stond er nog steeds niet. Ik keek achter de boeken, voor het geval het naar achteren was geduwd en daar nu verstopt lag. Dat gebeurde wel eens. Maar daar lag het ook niet. Het was er gewoon echt niet. Maar mijn lievelingsboek stond áltijd op de plank. Zou iemand anders het dan echt hebben geleend?

Ik wilde net naar juf Jones gaan om het haar te vragen toen ze de hoek om kwam. Juf Jones was een grote, witte vrouw met kort bruin haar en een omabrilletje met diamantjes dat aan een ketting om haar nek hing wanneer ze niet aan het lezen was. Vandaag droeg ze een rode jurk met witte stippen. Ze draagt altijd iets met stippen.

‘Waar is mijn boek?’ vroeg ik haar.

‘Dat probeerde ik net tegen je te zeggen, lieverd,’ zei juf Jones. ‘Ik wist dat je meteen hiernaartoe zou komen om het op te halen.’

‘Het is vijf dagen geleden,’ zei ik tegen haar. ‘Ik heb het in mijn agenda bijgehouden. Ik mag het na vijf dagen weer lenen. Dat heeft u zelf gezegd. Heeft iemand... heeft iemand anders het geleend?’

‘Nee, Amy Anne. Ik moest het weghalen.’

Ik fronste mijn wenkbrauwen. Weghalen? Wat bedoelde ze met weghalen? ‘Waarom?’

Juf Jones zuchtte en wreef wat nerveus in haar handen. Ze keek alsof ze me ging vertellen dat mijn honden dood waren gegaan. ‘Omdat een aantal ouders vindt dat het ongepast is voor een basisschool. Het schoolbestuur was het daarmee eens.’

‘Ongepast? Wat betekent dat?’

‘Het betekent dat ik het niet aan je uit mag lenen, lieverd. Aan helemaal niemand. Niet totdat ik het schoolbestuur heb gesproken en ze deze onzin teruggedraaid hebben. Het betekent, Amy Anne, dat jouw lievelingsboek verboden is hier op school.’

Heb ik dat echt gezegd?

Het voelde alsof de vloerbedekking onder mijn voeten in drijfzand was veranderd en ik zonk er razendsnel in weg. Ik hield me vast aan de boekenplanken zodat ik niet voorover zou vallen. ‘Maar het boek is niet ongepast! Het is heel erg gepast! Het is een geweldig boek! Het is mijn lievelingsboek!’

‘Ik weet het, lieverd. Dat ben ik met je eens. Niemand heeft het recht om te bepalen welke boeken je wel of niet mag lezen, behalve je ouders. Ik beloof dat ik me hiertegen ga verzetten. Maar tot die tijd moet ik doen wat het schoolbestuur zegt, anders kan ik mijn baan kwijtraken.’

Ik kon alleen maar knikken. Ik wilde huilen, maar dat voelde stom. Het was alsof iemand mijn kamer was binnengekomen en zonder het te vragen iets had meegenomen. Dat voelde nog stommer, want het was een bibliotheekboek. Bibliotheekboeken zijn van iedereen.

‘Je kunt me helpen om het boek terug te krijgen, Amy Anne,’ zei juf Jones.

Ik veegde een traan van mijn wang. ‘Hoe dan?’

‘Donderdagavond is er een vergadering met het schoolbestuur en ik ga erheen om te zeggen dat ze een verkeerd besluit hebben genomen. Maar het zou nog beter zijn als ze dat van jou hoorden.’

Mijn ogen werden groot. ‘Van mij?’

‘Als jij ze vertelt waarom je dat boek zo leuk vindt, zou dat heel erg helpen.’

Ik slikte even. ‘Bent u gek geworden, juf Jones? Moet ik voor een groep volwassenen gaan staan om uit te leggen waarom dat boek mijn lievelingsboek is? Heeft u soms ook allemaal stippen op uw hersenen? Dat kan ik helemaal niet!’

Dat wilde ik zeggen.

Maar in plaats daarvan zei ik: ‘Oké.’

Mijn lievelingsboek (en waarom dat zo is)

De laatste schoolbus zette mij af in mijn buurt. Ik bleef bij de stoeprand staan en keek naar mijn gele huis verderop in de straat. Op dat moment bevonden Schepsel 1 en Schepsel 2 zich in dat huis, mijn twee irritante zusjes. Ik deed mijn ogen dicht. De gedachte dat ik ook maar één minuut met hen door zou moeten brengen deed me al huiveren. Je hebt ze nog niet ontmoet, maar geloof me: als er een prijs zou zijn voor Vreselijkste Broer/Zus van de Eeuw, wonnen Alexis en Angelina het met gemak van Rick Botermans, de stiefzussen van Assepoester en Edmund Pevensie – en Edmund Pevensie verraadde zijn broers en zussen aan de Witte Heks in Narnia voor een schaalje snoep!

Op dat moment dacht ik erover na om weg te lopen van huis, net als de hoofdpersonen uit mijn lievelingsboek.

Heb ik je al verteld wat mijn lievelingsboek is? Het boek dat verboden is op onze school? Het boek waar ik over moet praten tijdens een vergadering van het schoolbestuur? Hardop? Voor een groep mensen? Het is *Het wonderlijke archief van*

mevrouw Fitzalan, geschreven door E.L. Koningsburg. Ik vind nog veel meer boeken leuk, vooral *Het eiland van de blauwe dolfijnen*, *Neergestort*, *Mijn kant van de berg*, *Hattie en de grote hemel*, *Het teken van de bever* en *Julie van de wolven*. Eigenlijk elk verhaal waarin de hoofdpersoon helemaal in zijn eentje mag leven. *Het verhaal van Mary Jemison* is ook echt heel goed, al wordt Mary Jemison wel ontvoerd. Maar ik woon veel liever met ontvoerders dan met mijn twee stomme zusjes.

Ik keerde mijn huis de rug toe en keek naar de straat die vanuit mijn buurt naar de grote snelweg leidde. Papa Taco, ons favoriete Mexicaanse restaurant, was vijftien minuten rijden met de auto. Ik kon daarnaartoe weglopen. Hoe lang zou het lopen zijn? Ik schudde mijn hoofd. Zelfs al zou dat lukken, wat ging ik daar dan doen?

In *Het wonderlijke archief van mevrouw Fitzalan* lopen Claudia en haar broertje Jamie weg en gaan ze naar het Metropolitan Museum of Art in New York. Ze verstoppen zich daar elke avond in de toiletten zodat de bewakers ze niet vinden. Ik zou me tot sluitingstijd kunnen verstoppen in het toilet van Papa Taco, maar dan zou ik de hele nacht opgesloten zitten in een Mexicaans restaurant. Als ik nou naar de bieb kon gaan...

Er kwam een eind aan mijn gedagdream over weglopen toen mijn moeders auto de hoek om kwam en mijn kant op reed. Ik wachtte tot ze naast me stilstond en haar raampje naar beneden draaide.

‘Hé jij! Je zit er toch niet over na te denken om weg te lopen?’

‘Natuurlijk zit ik erover na te denken om weg te lopen. Ik sta hier elke dag te bedenken hoe ik mijn rugzak kan vullen met kleren en al het geld dat ik heb – wat niet veel is, want jij geeft me niet genoeg zakgeld – om dan een bus te nemen die mij naar het grote winkelcentrum brengt, waar ik ga slapen in een van de bedden van de beddenwinkel.’

Dat was wat ik wilde zeggen. Maar natuurlijk deed ik dat niet. In plaats daarvan zei ik: ‘Nee.’

Mam had een lichtere huid dan ik, kroeshaar en grote kuiltes in haar wangen wanneer ze glimlachte, wat ze nu ook deed. ‘Stap in,’ zei ze. ‘Hoe was het op school?’ vroeg ze vervolgens tijdens de autorit van dertig seconden naar onze oprit.

Ik wilde zeggen: ‘Het was vreselijk! Mijn lievelingsboek is verboden en juf Jones heeft gevraagd of ik er tijdens een vergadering van het schoolbestuur over wil vertellen en ik heb ja gezegd en ik heb geen idee hoe ik dat ga doen!’ Maar in plaats daarvan zei ik: ‘Prima.’

‘Niet je vlechtjes in je mond stoppen,’ zei mam voor de duizendste keer. Mijn hoofd hangt vol met vlechtjes, aan sommige hangen kleine kraaltjes. Daar zuig ik op wanneer ik zenuwachtig ben. En dat ben ik vaak.

Mam parkeerde achter de truck van pap. Ik stapte uit en bleef naast de auto staan, ik aarzelde om naar binnen te gaan.

‘Kom op,’ zei mam. ‘Zo erg is het nou ook weer niet.’

‘Ja, dat is het wel,’ wilde ik zeggen. Maar natuurlijk zei ik dat niet.

Pony's en roze tutu's

Onze twee enorme rottweilers, Flotsam en Jetsam, stonden ons bij de deur op te wachten om mijn gezicht te likken. Ze zijn zo groot dat ze tot aan mijn oksels komen.

‘Af, af,’ zei ik terwijl ik ze probeerde te aaien zodat ze wisten dat ik ze had begroet. Ze blaften, kwispelden met hun staart en bewogen allebei zo druk heen en weer dat ik bijna niet kon bewegen. Ik moest mijn moeder volgen alsof ze een ijsbrekerschip was, ze duwde de honden aan de kant en ging de keuken in. Daar was pap niet alleen aan het roeren in twee pannen op het fornuis, maar ook iets aan het bakken in de oven én een salade aan het maken. Pap was lang en dun, met een huid zo donker als de mijne en gespierde armen doordat hij de hele dag bakstenen tilde. Zijn operamuziek stond weer eens heel hard. Een of andere Italiaanse dame was aan het zingen alsof iemand haar de hele tijd aan haar schouders door elkaar schudde.

‘Over een kwartier is de spaghetti klaar,’ zei hij tegen ons. ‘Alexis!’ riep hij. ‘Kom even de tafel dekken! Ik heb het haar al drie keer gevraagd.’

‘Kan niet!’ riep Alexis vanuit onze kamer verderop in de hal.
‘Ik ben me aan het omkleden voor ballet!’

‘Amy Anne, lieverd, wil jij het doen?’ vroeg pap.

‘Nee. Alexis heeft altijd wel een smoesje klaar om iets niet te hoeven doen. Laat haar het maar doen.’ Dat wilde ik zeggen. Maar uit ervaring wist ik dat het niet veel zin had om in discussie te gaan. Dat had nooit zin. Het was voor iedereen makkelijker wanneer ik het gewoon maar deed. Ik gooide mijn rugzak op de grond en liep naar de kast om borden te pakken. Mam verdween de hal in om haar werkkleding uit te trekken.

‘Hoe was het bij de schaakclub?’ vroeg pap aan mij en ik kromp een beetje in elkaar. Ik nam altijd de laatste schoolbus naar huis omdat ik tegen mijn ouders had gezegd dat ik tot laat op school bleef voor verschillende clubs, maar ik zat niet echt bij de schaakclub, de animeclub of de roboticaclub. Ik zat in *geen enkele* club. Ik zat gewoon in mijn favoriete hoekje van de bieb en las dan boeken totdat ik weg moest. Het was het enige moment waarop ik rust en stilte vond.

‘Prima,’ loog ik.

Mijn zusje Angelina kwam op handen en voeten de keuken in gegaloppeerd. Ze was een mollige vijfjarige met mijn moeders kuiltjes in haar wangen en mijn vaders donkere huid. Haar haren zaten in een paardenstaart. Angelina had besloten dat ze later een pony wilde worden en de afgelopen weken was ze iedere dag aan het oefenen. Ze maakte een *pbpbpbpbpb*-geluid met haar lippen en duwde haar hoofd tegen me aan.

‘Hoi Angelina,’ zei ik.

‘Regenboogglitter!’ riep ze. Regenboogglitter was haar paar-dennaam. Ik ging haar absoluut niet Regenboogglitter noemen.

De honden dachten dat Angelina met hen speelde. Ze blaf-ten naar haar en sprongen om haar heen, precies waar ik liep. Ik moest de borden omhooghouden zodat ik ze niet liet vallen en probeerde me langs hen heen te wurmen. Angelina en de honden begonnen pap bij het fornuis te irriteren en met een boze blik draaide hij zich om.

‘Oké, alle pony’s en honden mijn keuken uit, anders kan ik niet koken,’ zei pap. ‘Amy Anne, ga jij even iets met ze doen?’

‘Waarom moet ik iets met ze doen? Ik ben niet degene die over de vloer kruipt en de honden helemaal loopt op te juttent!’ Dat wilde ik zeggen, maar dat zei ik natuurlijk niet. Ik haalde *Rolschaatsmeisje* uit mijn tas en leidde Angelina aan haar denkbeeldige halster de gang in. Ik riep Flotsam en Jetsam zodat ook zij mij volgden naar de kamer die ik met Alexis moest delen.

Alexis’ kleren lagen verspreid over de hele slaapkamer-vloer – zelfs aan mijn kant van de kamer – en ze hield zich vast aan de hoek van mijn bed om in haar roze tutu balletoefeningen te doen. Alexis, de middelste zus, had een mooie bruine kleur die tussen die van mam en pap in zat, en kortgeknipt, gesteld haar met roze highlights. Een popliedje knalde uit haar cd-speler.

Ik schopte haar kleren over de denkbeeldige lijn die onze kamer in twee helften verdeelde. ‘Gebruik je eigen bed!’ riep ik voor de duizendste keer tegen haar.

‘Dat kan niet!’ antwoordde ze voor de duizendste keer. ‘Jouw bed heeft precies dezelfde hoogte als de balletbarre!’

‘Pech gehad,’ zei ik, maar ze liet niet los. Ik sloeg op de uitwerpknop van haar cd-speler, greep de cd en sprong op mijn bed.

Alexis stormde achter me aan en probeerde de cd te pakken. ‘Mama! Mama! Amy Anne heeft mijn muziek weer afgepakt!’ riep Alexis.

‘Het is ook mijn kamer, en ik wil lezen!’ zei ik tegen haar.

‘Amy Anne!’ riep mam. ‘*Amy Anne!* Geef je zusje haar cd terug!’

‘Waarom? De kamer is voor de helft ook van mij,’ wilde ik zeggen, ‘en ik wil niet naar Taylor Swift luisteren tijdens het lezen!’ Maar ik wist dat het toch geen zin had. Alexis mocht haar balletoefeningen doen wanneer ze maar wilde. Ik gooide de cd als een frisbee op Alexis’ bed en ze vloog meteen de kamer door om hem te pakken. Ik riep de honden, die mij volgden terwijl ik boos de gang door stampte. Mam had zich omgekleed en liep naar de keuken toen haar telefoon ging.

‘Niet opnemen!’ riep pap.

Mam haalde haar telefoon uit haar zak en keek ernaar. ‘Het is werk.’

‘Absolúút niet opnemen!’ riep pap.

Mam nam op. ‘Hallo? Ja? Dat meen je niet. De presentatie opnieuw maken? Echt? Voor morgen? Vóór het einde van de dag? Maar de deadline is pas... Nee... ik ben al thuis. Ik ga zo eten met mijn gezin en...’ Ze hield haar hand op haar telefoon en riep naar pap: ‘Jamal, kun je alsjeblíeft die muziek wat zachter zetten?’

‘Ik zei toch dat je niet moest opnemen?’ riep pap terug. Hij zette de gekke operazangeres niet zachter.

Flotsam en Jetsam probeerden weer naar de keuken te komen om te bedelen om eten en ik moest ze meetrekken naar de woonkamer. Maar ook daar kon ik niet rustig zitten. Angelina had alle kussens van de meubels gehaald om een stal voor zichzelf te maken en ze had mams papierversnipperaar gebruikt om van papier nephooi te maken. Vandaag had ze ook iets gevonden om een hek van te maken.

‘Mijn boeken!’ riep ik. De paar boeken die ik zelf had stonden tegen elkaar aan in een halve cirkel buiten haar ‘stal’, de ruggen helemaal kromgetrokken. Ik begon ze op te stapelen en Angelina jammerde.

‘Nee! Néé! Die heb ik nodig! Die heb ik nodig!’ Ze probeerde ze terug te pakken. ‘Jij gebruikt ze toch niet!’

‘Ja en jij gebruikt je kamer niet,’ zei ik tegen haar. ‘Zal ik daar maar naartoe gaan om te lezen?’

Alexis en ik delen een kamer omdat pap en mam vijf jaar geleden besloten hadden dat er nog niet genoeg chaos in ons huis was en ze een extra kind nodig hadden. Dus Angelina